

Beloken Pasen jaar C

Joh. 20, 19-31

Thomas is er niet bij als Jezus met zijn vredeswens komt op paasavond. Bovendien is hij al eens eerder traag van begrip geweest in het Evangelie. Als Jezus de apostelen spreekt over zijn terugkeer naar de Vader, is het Thomas die zegt: ‘Heer, wij weten niet waar Gij heengaat. Hoe moeten wij dan de weg kennen?’ Dat gebeuren van vandaag heeft hem (onterecht) de bijnaam van ‘ongelovige’ opgeleverd. Maar eigenlijk staat Thomas hier model voor iets anders van alle tijden: hoe geloof altijd gewonnen moet worden op twijfel. Thomas wil eerst zien en daarna eventueel geloven: andermans getuigenis geeft hem blijkbaar niet genoeg vertrouwen. Wij zijn vaak juist hetzelfde: we willen liefst alles zelf verifiëren. Thomas neemt dus geen vrede met het antwoord van de andere apostelen: ‘We hebben de Heer gezien’. Geloven zal de hele geschiedenis door nooit vanzelfsprekend zijn. Ook nu ondervinden mensen moeite om te geloven louter op basis van het getuigenis van de apostelen bijna 2000 jaar geleden.

Dat is op zich niet zo verkeerd of erg. Waar het wel op aankomt, is dat we dat zoekproces niet zomaar direct afsluiten, en dat we op onderzoek blijven uitgaan zoals Thomas: ‘Ik wil zijn handen zien met de gaten van de nagels erin; ik wil ze met mijn vingers voelen; ik wil met mijn hand de opening in zijn zijde voelen. Anders geloof ik niet’. Het is een stoute, bijna brutale eis, maar Thomas blijft wel zoeken.

Jezus komt aan Thomas’ twijfel tegemoet en laat hem doen wat hij heeft gevraagd: hij mag Hem aanraken. Hij moet zelfs: wat Jezus hem zegt klinkt niet zozeer als een uitnodiging maar eerder als een bevel. Meteen maakt Jezus hem ook duidelijk wat de weg naar écht geloof is: van het ‘zien van tekenen’ naar het ‘naakte’ woord, zonder te zien.

Het mag opvallen: Johannes vermeldt niet of Thomas ook werkelijk zijn vinger in de wonde heeft gelegd. Misschien heeft hij het niet gedaan, we weten het niet. Maar na dat bevel van Jezus gaat Thomas in ieder geval de tegengestelde richting uit: hij heeft geen bewijs meer nodig, hij gelooft. ‘Mijn Heer en mijn God’ zegt hij. Dat is de bondigste geloofsbelijdenis van heel het Evangelie.

Johannes begint zijn Evangelie met een geloofsbelijdenis, de zgn. proloog, die vroeger op het einde van iedere H. Mis gelezen werd: ‘In den beginne was het Woord’. Het is al direct de bevestiging van Jezus’ Godheid. Nu besluit Johannes zijn Evangelie met een 2de Credo: dat van Thomas, ‘Mijn Heer en mijn God’.

Eigenlijk is het Evangelie van Johannes doorweven met een draad van geloofsbelijdenissen. Van Natanaël, die zei: ‘Gij zijt de Zoon Gods’; van de inwoners van Sichar die zeiden: ‘Deze is werkelijk de Redder van de wereld’; van de Galileeërs die na het broodwonder zeiden: ‘Dit is stellig de profeet die in de wereld moet komen’; van Petrus die Jezus ‘de Heilige Gods’ noemt; van Martha die bij de opwekking van Lazarus belijdt: ‘Ik geloof vast dat Gij de

Messias zijt, de Zoon Gods'. En vandaag komt die van Thomas erbij. Iedere keer worden die belijdenissen duidelijker en volmaakter.

Jezus sluit zijn onderricht van de leerlingen vandaag af met een 9de zaligspreking: 'Zalig zij die niet zien, en toch geloven'. Hij maakt de overgang tussen de tijd van het zien en de tekens, naar een tijd van geloven zonder te zien: de tijd van de Kerk begint. En de echte gelovige daarin is hij/zij die de twijfel trotseert en overwint op grond van Jezus' woord zoals dat door de apostelen is doorgegeven.

Die 'nieuwe tijd' in het geloof, is onze tijd: wij zien Jezus niet meer. Maar toch is Hij aanwezig: in zijn Woord, in de sacramenten, in het gebed. De weg die Thomas aflegt, staat model voor onze weg. Het is de weg van de leerling na Pasen: geloven zonder Hem te zien, maar Hem toch vinden onder de sluier van de tekenen die Hij ons gegeven heeft.

Amen.